

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρονμται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἀπασιν τοῖς κ. κ.
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
ἐκάστην ἀπὸ 10-12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ
τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου
γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς
ὀκτώ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα
εὐθύνεται ἡ συντάξις αὐτῶν
Κ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό-
γραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ
δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπό-
γραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν
διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης
δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγ-
γελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυ-
ρίας γίνεται δεκτὴ.
Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν-
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι
γραμματῶσημον 50 λεπτῶν
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ παλαιαὶ ὠραιότητες. — Ὁ Εὐρυπίδης κρινόμενος ἀπὸ γυναῖκα (ὑπὸ Δος Καλλιρρόης Ἀδαμιάδου). — Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου. — Νταν-τέλες (ὑπὸ Δος Εἰρήνης Νικολαΐδου). — Χωρὶς ὄνομα (μυθιστ. κ. Κ. Παρρέν). — Ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν. — Συναγῆ. — Εἰδοποιήσεις. — Ἡ Μελανία (ἐπιφυλλίς ὑπὸ Δος Μαρίας Πινέλλη).

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΩΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος ἀρχίσουν νὰ αισθάνωνται πολλὴν κούρασιν ἀπὸ τὰς πεζότητας καὶ ἀνιαρότητας τῆς καθημερινῆς ζωῆς, τότε κεταφεύγουν εἰς μελέτην τῶν ἀρχαίων ὠραιότητων, τὸ μόνον ἐπὶ τόσους τώρα αἰῶνας τονωτικὸν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς. Εἰς τὴν ἀντίληψιν μιᾶς τοιαύτης καταπονήσεως ὀφείλεται ἡ σύγχρονος ἔναρξις τῶν ἀρχαιολογικῶν διαλέξεων, ἃς διοργάνωσεν ἡ συνάδελφος διέυθυνσις τῶν Παναθηναίων, καὶ ἡ ἐν τῷ Ἐκπαιδευτικῷ Τμήματι τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων σειρά τῆς μελέτης τῶν ἀρχαίων τραγικῶν, ἧς τὴν δικασκλίαν ἀνέλαθεν ὁ κ. Σωτηριάδης.

Καὶ αἱ μὲν ἀρχαιολογικαὶ διαλέξεις γίνονται εἴτε εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, εἴτε εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκροπόλεως, μελετωμένων ἐπὶ τόπου τῶν θαυμασιῶν τῆς τέχνης ἀριστουργημάτων, ἐνῶ αἱ ποιητικαὶ διαλέξεις τοῦ κ. Σωτηριάδου γίνονται εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας διδασκαλείου νηπιγωγῶν τοῦ Ἐκπαιδ. Τμήματος.

Εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τὸ ἀκροατήριον εἶναι μικτὸν καὶ τὰ δύο φύλα ἀντιπροσωπεύονται, ὅχι βεβαίως ὅσον ἔπρεπε καὶ ὅπως ἔπρεπε. Διότι, ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι πᾶς ὁ δηλῶνων εἰς τὰ Παναθηναϊκὰ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ταχθῆ μετὰ τῶν

ἀκροατῶν, γίνεται δεκτὸς εἰς αὐτὰ, μὲ ἐλαχίστην καταβολὴν εἰσόδου, βεβαίως δὲν ἔπρεπε νὰ λείψουν οὔτε οἱ καλλιτέχνη μας, οὔτε ἡ νεολαία μας ἢ ἀνεπτυγμένη, οὔτε οἱ διδάσκοντες ἐκ τῶν δύο φύλων, ἀλλ' οὔτε κυρίαι πολλαί.

Μαζὴ μὲ ἓνα ὠραῖον περίπατον εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν ὠραίων μαρμάρων, ἐκεῖ ὅπου μέχρι σήμερον ἐσώθη ἡ δόξα καὶ ἡ μεγαλοφυΐα μιᾶς φυλῆς, εἰς τὴν ὁποίαν κομπαστικώτατα λέγομεν ὅτι ἀνήκομεν, μᾶς παρουσιάζεται ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσωμεν κάπως ἐπιστημονικώτερον εἰς τί συνίσταται καὶ ποῦ ἔγκειται τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ τοῦ πνεύματος καὶ ἡ εὐγένεια τῆς φυλῆς μας.

Τὰ μάρμαρα τὰ νεκρά, τὰ μάρμαρα τὰ ἀκρωτηριασμένα, τὰ μάρμαρα μὲ τὰ ἀπλανῆ βλέμματα, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ζωντανεύουν καὶ εἰς μίαν γλώσσαν ὠραιότητος καὶ ἐμπνεύσεως μᾶς ἀποκαλύπτουν τὸ μυστικὸν τῆς δόξης καὶ τῆς ἀθανασίας των, ἔπρεπε νὰ μᾶς ἐλκύουν περισσότερον, νὰ μᾶς συγκινοῦν, νὰ μᾶς βλέπουν συχνότερα καὶ προθυμότερα προσκυνητὰς τῆς θρησκείας των καὶ μελετητὰς τῶν μυστηρίων των.

Καὶ ἀφοῦ παραλείπομεν ἡμεῖς ἀφ' ἑαυτῶν τὸ καθήκον μας αὐτό, τὸ ὅποῖον εἶναι συγχρόνως καὶ μία μεγάλη ἀπόλαυσις, ἀφοῦ πολὺ ὀλίγον τὸ σχολεῖον μᾶς ἐνέπνευσε τὴν συνήθειαν αὐτὴν καὶ μᾶς ἔκαμε νὰ αισθανώμεθα τὴν ἀνάγκην νὰ ἔλθωμεν εἰς σχέσιν μὲ τὸ ὠραῖον αὐτὸ παρελθόν, τοῦλάχιστον ὅταν μία τοιαύτη παρουσιάζεται εὐκαιρία νὰ μὴ σπεύδωμεν νὰ ἐπωφιλώμεθα αὐτῆς....

Ὅλοι καὶ ὅλοι τρέχομεν εἰς τὰς μουσικὰς συναυλίας, ὅλοι καὶ ὅλοι χειροκροτοῦμεν μίαν ἐκτέλεσιν τοῦ Wagner ἢ τοῦ Liszt, ὅλοι καὶ ὅλοι θέλομεν καὶ φιλοδοξοῦμεν νὰ φωνώμεθα πολιτισμένοι, καὶ ἐντρεπόμεθα νὰ στείλωμεν ὀπίσω εἰσιτήρια μιᾶς καλλιτεχνικῆς ἐσπερίδος, ὅσον ἀκριβὰ καὶ ἂν εἶναι.

Και όμως δεν έντροπέμεθα να μένωμεν αδιάφοροι εις τὸ ἄκουσμα, ὅτι εις τὸν Παρθενῶνα ἢ εις τὸ ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον ἢ εις μίαν οἰκονομικὴν αἴθουσαν γίνεται μία διάλεξις περὶ τῶν ὠραίων ἔργων τοῦ Φειδίου, ἢ περὶ τῆς ἀθανάτου Τέχνης τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου.

Δι' αὐτὸ ἡ πεζότης τῆς καθημερινῆς ζωῆς μᾶς περιβάλλει ἀπὸ κάθε σημείου καὶ ἡ νοσταλγοῦσα ψυχὴ τῆς φυλῆς μας, ἢ ὅποια χάνει τὸν δρόμον τῆς καὶ λησμονεῖ τὸν προορισμὸν τῆς, φαίνεται νὰ μακραινεται καὶ νὰ θνήσκει, ἀκριβῶς διότι σήμερον τίποτε ἐξ ὧν τὴν ἔκαμαν μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν εἰς τὸ παρελθόν, δὲν τὴν τρέφει καὶ δὲν τὴν τονώνει πλέον.

Προχθὲς ἀκόμη, τὴν παρελθούσαν Τρίτην, ὁ κ. Σωτηριάδης ὠμίλησεν ἐνθουσιασμένως, ἐμπνευσμένως περὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ πνεύματος τῶν ἀρχαίων τραγικῶν, οἱ ὅποιοι ἔζησαν καὶ ζοῦν εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἐνώπιον εἴκοσι μῶλις κυριῶν.

Εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς αἰθούσης ἐκεῖνης, εἰς ἄλλην αἴθουσαν, τὸ πλῆθος τῶς κυριῶν, καὶ κυριῶν, τῶν συγκεντρωμένων διὰ νὰ πιοῦν ἕνα φιλιζτάνι τσαί καὶ νὰ ἀε-ρολογήσουν ἐποδοπατεῖτο. Τί ἐλέγετο ἐδῶ ἢ μάλλον τί δὲν ἐλέγετο, ἀδυνατῶ καὶ νὰ τὸ ἀναφέρω. Αἱ κυρίαί ἔβλεπαν ἢ μία τὴν ἄλλην, ἐφάνιντο νὰ νοσταλγοῦν φοβερά, σπανίως ἐβίαζαν τὸ πρόσωπόν των εἰς μειδίαμα καὶ σπανιότερον ἀνοιγαν τὸ στόμα των. Οἱ κύριοι τὸ ἴδιον. Ὅλοι ἐπληγταν, ὅλοι ἤχαν τὸ ὕφος βλακῶδες, ὅλοι ὑπέφεραν πίνοντες μὲ τὴν ζέ-στην τὸ θερμαντικὸν ποτόν.

Ἐσκεπτόμην ὅτι ἐὰν ἐγένετο συρμός, ὁ ὅποιος νὰ μᾶς ἔλθῃ ὅμως κατ' εὐθεῖαν ἢ ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ἢ ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, νὰ τρέχωμεν μὲ τὰ καλά μας φορέματα, καὶ τὰ ὠραία μας καπέλλα, νὰ ἀκούωμεν τὸν κ. Σωτηριάδην, βεβαίως ὅλος αὐ-τὸς ὁ δυστυχὴς κόσμος θὰ ἀνεκουφίζετο, θὰ ἔπαυε νὰ πάσχη καὶ θὰ ἐφάνετο ὀλιγώτερον βλάξ.

Ἄλλ' ὁ συρμός αὐτὸς δὲν ἦλθεν ἀκόμη καὶ κανὲν ἀπὸ τὰ γαλλικὰ περιοδικά, τὰ ὅποια τροφοδοτοῦν τὸν ἐπίσημόν μας καὶ μὴ κόσμον, δὲν ἀναφέρει ὀνόματα Ἑλλήνων ρητόρων, οὔτε Ἑλλήνων ἐρμηνευτῶν τῶν ἀρχαίων μακρῶρων. Πέρυσι εἶχα σκεφθῆ νὰ συγκεράσω τοιοῦτον μᾶθημα ὠραιότητος μὲ τὸν συρμόν τοῦ τείου. Καὶ εἶχον ἀναθέσει εἰς νεκρὰν καὶ δια-κεκριμένην φιλόλογον Ἑλληνίδα νὰ ὀμιλήσῃ εἰς μίαν μεταμε-σημβρινὴν συγκέντρωσιν εἰς τὰ γραφεῖς μου περὶ Εὐριπίδου. Τὸ θέμα ἦτο ἐπίκαιρον, συνεπέα τῆς τότε παραστάσεως τῆς Ἰφιγενείας τοῦ Μωρεᾶς, καὶ ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον διὰ τὰς κυ-ρίας, τῶν ὁποίων ὡς γνωστὸν ὑπῆρξεν ἐχθρὸς ὁ μέγας Τρα-γωδός.

Ἄλλ' ἐνῶ ἔλα ἦσαν ἔτοιμα καὶ ἡ νεκρὰ ῥήτωρ ἐφάνετο προωρισμένη νὰ καταπλήξῃ τὸ ἀκρατήριόν τῆς καὶ νὰ ἐπι-βάλλῃ αὐτὴ τὸν συρμόν τῶν φιλογικῶν τείων, ἢ μεταμε-σημβρινῆ ἐκεῖνη ἐματαιώθη.

Σήμερον ἀρχίζομεν τὴν δημοσίευσιν τῆς ὠραίας μελέτης τῆς Δος Κ. Ἀδαμιάδου, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ ἀναγνώ-στριαί μας δελεαζόμεναι, ἀπὸ τὸ ἐπαγωγὸν θέμα, θὰ θελή-σουν νὰ ἀκούσων τί λέγει ὁ κ. Σωτηριάδης περὶ τοῦ μεγά-λου τραγωδοῦ καὶ τί λέγει ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος περὶ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἢ ποίησις ἤμαζεν ἐκ παρακλήλου μὲ τὴν τέχνην τῶν μακρῶρων.

Ο ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΦΙΛΟΛΟΓΟΝ ΕΛΛΗΝΙΔΑ

Α'.

Θὰ εἶνε φαίνεται πολὺ μεγάλη ἡ ἐπίδρασις τοῦ μισογύνου ποιητοῦ καὶ τὸ μῖσός του καθ' ἡμῶν τῶν γυναικῶν θὰ ἦτο ἀδυσώπητον, ἀφοῦ καὶ σήμερον δύο χιλιετηρίδας μετὰ τὸν θάνατόν του, δίδει ἀκόμη ἀφορμὴν εἰς πικρὰ σχόλια κατὰ τῶν γυναικῶν. Μὴ νομίσητε ὅμως ὅτι θὰ τὸν κατηγορήσω διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῶ· θὰ προσπαθῆσω τουναντίον νὰ τὸν ὑπε-ρσπισθῶ κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τῶν ἀρρένων συναδέλφων μου, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ μίαν φορὰν ἀκόμη ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν εἴ-μεθα τόσο κακαί, ὅσον τὰς ἐφαντάσθη ὁ Εὐριπίδης, ἢ ὅτι ἡ-λάξαμεν πολὺ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς του.

Δὲν ἐσθέσθη βεβαίως ἀκόμη ἐκ τῆς μνήμης μας ἡ ὠραία ἐντύπωσις τῆς Ἰφιγενείας ἐν Αὐλίδι, τῆς ὁποίας τόσοσιν ζων-τανὴν ἀναπαράστασιν ἐθαυμάσαμεν εἰς τὸ Στάδιον, μὲ τοὺς πλαστικούς στίχους τοῦ Μωρεᾶς καὶ τὴν ἀμέμπτου ὑπόκρισιν τοῦ Σιλβκίν. Ἐνώπιόν μας ἀνέζησε μίαν φορὰν ἀκόμη ὁ κό-σμος ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος, καίτοι ἐκλείψας πρὸ πολλοῦ, ἠνοιχεῖ ἀκόμη τὸ ἔργον τῆς τέχνης καὶ πότε μὲν τὸ ὑψώνει μέχρῃς ἑαυτοῦ, ὅπως συνέβη εἰς τὸν Μωρεᾶς, πότε δὲ τὸ ἀφίνει νὰ καταπέσῃ εἰς τὴν ἀβυσσον, ὅπως δυστυχῶς τασάκις εἶχομεν ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὸ ἴδιόν μας θέατρον.

Ἄλλ' ὁμοῦ μὲ τὸν ἀρχαῖον κόσμον ἀνέζησεν ἐνώπιόν μας καὶ ἡ ἰδιότροπος ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ, ἢ ὠραία, ἢ πλουσία ἀλλὰ καὶ ἀνεκφραστός ψυχὴ, ἀνεκφραστῶς πονοῦσα, ἢ γνη-σία ποιητικὴ ψυχὴ τοῦ Εὐριπίδου. Ἡ ψυχὴ ἐκεῖνη, ἢ ὅποια δαιμονικῶς, ἀδυσώπητως ἐβύθησε τὸ βλέμμα εἰς τὰ ἐλαττώ-ματα τῶν συγχρόνων του, καὶ τὰς ἐλλείψεις τῆς κοινωνίας, τὰς ἀτελείας τῆς θρησκείας, διὰ νὰ ἐξερθῇ ἔπειτα εἰς ὑψη-λὰς ἀγνάς σκέψεις περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Αἱ ὕβρεις αὐτοῦ κατὰ τῶν μάντεων ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ, αἱ σκαοπτικαὶ ἐκφράσεις περὶ τῶν Θεῶν, Θεῶν ἀγνώστων, Θεῶν ἐκδικητικῶν, οἱ ὁ-ποιοὶ ἐπεθύμουν ἀνθρώπινον αἶμα διὰ νὰ ἐξίλωθῶσι, δει-κνύουν εἰς ἡμᾶς, ὅτι πνεῦμα νέον ἐφόσησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐννοοῦμεν ὅτι πρὸ αὐτοῦ διήλθον ὁ Γοργίας, ὁ Πρωταγόρας, καταρρίπτοντες τὰ πάντα διὰ τοῦ σκεπτικισμοῦ των. Καὶ τὴν διανοητικὴν αὐτὴν κίνησιν τῆς ἐποχῆς του ἀντιπροσω-πεύει ὁ Εὐριπίδης, ὁ τολμηρότατος αὐτῆς ἀρχηγός. Νέος Προμηθεὺς αὐτὸς κλέπτει ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου ὄχι πλέον τὸ πῦρ, ἀλλὰ τὰ μυστήριά του ὡς τιτὰν ποιητῆς, ὁ ὅποιος ἐπὶ τῶν Ἡρακλείων ὤμων του προσπαθεῖ νὰ σηκώσῃ τοὺς συγ-χρόνους του ὑψηλὰ πολὺ ὑψηλὰ, εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ ιδεώδους ὅπου ἔβλεπε τὸ γλυκοχάραγμα νέων ιδεῶν, τὰς ὁποίας ἄλ-λος λαὸς προώριστο νὰ διατυπώσῃ. Τὴν ἀναμορφωτικὴν τάσιν τοῦ Εὐριπίδου ἐξηγεῖ εἰς ἡμᾶς ἡ μεγάλη αὐτοῦ φιλοσοφικὴ μόρφωσις. Ἐκ πολλῶν χωρίων του φαίνεται γνώστης βαθὺς τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἡρακλείτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ γνωρίζομεν ὅτι συνεδέετο διὰ στενωτάτης φιλίας μετὰ τοῦ Σωκράτους. Ἄλλὰ ἐκεῖνος ὁ νοῦς ὅστις περισσότερο παντὸς ἄλλου ἐπέδρασεν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐριπίδου, ἐκεῖνος ὁ ὅποιος περισσό-τερον ἄλλου διεμόρφωσε τὴν κλίσιν αὐτοῦ καὶ τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ εἶνε ὁ Ἀναξαγόρας. Τὰ πάντα ἔφερον τοὺς δύο ἀν-

δρας πρὸς ἀλλήλους· ἡ δύναμις τοῦ χαρακτῆρος, ἢ διανοη-τικὴ ὑπεροχὴ, ἢ περιφρόνησις τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς κοινῆς γνώμης. Συνεδέθησαν ἄρα στενωτάτα ἐν τῇ ἐνασκήσει φιλο-σοφίας, ἢ ὅποια ζηλοτύπως ἔκρυπτε τὰ πορίσματα ἀπὸ τοῦ κοινου πλήθους. Εἰς τὸν Ἀναξαγόραν ἀφείλει ὁ Εὐριπίδης τὴν γνῶσιν τῆς φιλοσοφίας τῆς φύσεως, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν τάσιν νὰ ἐρευνᾷ κριτικῶς τὴν θρησκείαν. Βυθίζει μετὰ τῆς αὐτῆς δεξιότητος τὴν βολίδα εἰς τὸν καθαρὸν κόσμον τοῦ πνεύματος, ὅπως καὶ εἰς τὸν σκοτεινὸν κόσμον τῶν ἀν-θρωπίνων παθῶν. Οὐδέποτε ἀνεμίχθη εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς πατρίδος του, ἐπεζήτηε τὴν μόνωσιν. Ἐκεῖ, παρὰ τὴν ἄλ-κτικὴν ἀκτὴν τῆς Σαλαμίνος διήρητο ἡμέρας σύννου, νύκτας ἄγρυπνος, ἐρευνῶν τὰ μυστήρια τῆς φύσεως, μελετῶν τὰ προβλήματα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας· ἀπέφυγε τὸν θόρυβον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, ἀλλ' ἠγάπα τὸν ρόχθον τῶν κυ-μάτων, ὁ ὅποιος ἦτο τὸ γλυκὺ ἐνσάρκωμα τῶν ἐμπνευσεῶν του. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὀρηκτικοὶ ὡς τὸ κύμα, καὶ βαθεῖς ὡς ἡ θά-λασσα οἱ ὠραῖοι ἐκεῖνοι μονόλογοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκσπᾷ τὸ πάθος τῶν ἡρώων του. Τοιοῦτος ὦν ὁ Εὐριπίδης, ψυχολόγος βαθύς, φιλόσοφος ὑψηλός, ποιητικὴ καρδίᾳ πλήρης ἀγάπης πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, ἔστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν σύγχρο-νον αὐτοῦ τραγωδίαν καὶ ἐσκέφθη ὅτι αὐτὴ δὲν πληροῖ τὸν προορισμὸν τῆς, ἀφοῦ δὲν συντελεῖ εἰς τὴν λύσιν τῶν ἐθνι-κῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς του. Τὸ πνεῦ-μά του, τὸ ὅποιον εἶχε συνειθίσῃ, εἰς τὴν δικύγειαν καὶ τὴν σαφήνειαν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς διαλεκτικῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεχθῇ τὸ ἡμίφως τοῦ μυστικισμοῦ καὶ τοῦ συμβολισμοῦ, τὸ ὅποιον πλανᾶται ἐπὶ τῶν δραμάτων τοῦ Αἰσχύλου, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου συνειθίσας νὰ ἐρευνᾷ τὰ μυστήρια τῆς ἀνθρωπί-νης καρδίας, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ἀδυναμίας τῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεχθῇ τὴν ἀγαλματώδη μὲν, ἀλλὰ καὶ τυπικὴν τελειότη-τα τῶν χαρακτήρων τοῦ Σοφοκλέους. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ τραγωδία ἦτο κἄτι τι θρησκευτικὸν καὶ συμβολικὸν ἐντελῶς προσελθὸν ἐκ τῆς θρησκευτικῆς τελετῆς τοῦ Διονύσου. Ὁ Διό-νυσος εἶνε ὁ Θεὸς, ὁ ἐκπροσωπῶν τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα· ἐκ τοῦ μειδιᾶματός του ἐγεννήθησαν οἱ Θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου, ἐκ τῶν δακρύων του ἐγεννήθησαν οἱ ἀνθρώποι. Αἱ μεγάλαι μορ-φαὶ τοῦ Προμηθεῦς, τοῦ Οἰδίπιδος, εἶνε σύμβολα συνεχόντα ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἀνθρωπότητα ὀλόκληρον. Καὶ τοῦτο εἶνε τὸ δίδον εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐξόχως ἰδανικὴν μορφήν. Εἰς τὸν Προμηθεᾶ εἶνε ἡ δύναμις τοῦ δημιουργικοῦ πνεύματος, τὸ ὅποιον πληρώνεται πολὺ εὐθηνά, ἔστω καὶ διὰ τῆς αἰωνίας ὀδύνης, ἐνῶ εἰς τὸν Οἰδίπιδαν ἀπεικονίζεται τὴ μεγαλεῖον τοῦ πόνου καὶ ἡ ὑποταγὴ τοῦ μάρτυρος. Εἰς τὸ ἐν ποίημα ψάλ-λεται ἡ ἐνεργὸς δύναμις τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὸ ἄλλο ἢ παθητικὴ αὐτῆς ἐποποιεῖ· εἰκόνες μεγαλείου τραγικοῦ καὶ φρικώδους· ἐν τούτοις ὅλοι αὐτοὶ οἱ τύποι καὶ τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Σοφοκλέους φέρουν φωτεινὸν στέφανον εὐγενεῖας καὶ ψυχικοῦ μεγαλείου, διότι τὸ ὑπερβολικὸν τοῦ τραγικοῦ εἶχεν ὡς συνέπειαν φυσικὴν τὴν ὑπερβολὴν τῆς τελειότητος τοῦ καλ-λιτέχνου, ὅστις ἀφοῦ ἐβύθησε τὸ βλέμμα εἰς τὴν ἀβυσσον τῆς ὀ-δύνης, ἐδημιούργησε φωτεινὰς τὰς ψυχὰς τῶν ἡρώων του· τὴν θελησιν τοῦ Προμηθεῦς ἐπίσης ἀκλόνητον, ὅσον καὶ ὁ βράχος ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸν προσέδεσαν· ἀνάλογον πρὸς τὸν πόνον του

τὴν ὑψηλοφροσύνην καὶ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Οἰδίπιδος, ἢ ὅποια εἶνε ἕνα preeludio μάρτυρος χριστιανοῦ. Φωτεινὰ ἀκτῖνες πρὸς παρηγορίαν τῆς ψυχῆς, ἢτις ἐξέρχεται συντετριμμένη ἐκ τοῦ βλέμματός αὐτοῦ, τὸ ὅποιον ἐρριψεν εἰς τὴν φοβερὰν νύκτα. Καὶ ἐν τούτοις γοητεύεται, ἐνθουσιάζεται, τὰς ἀνα-ζητεῖ ἐπιμῶνας· διότι ἡ τέχνη, ἢ θεῖα τέχνη, ὡς ἥλιος δια-σχίζων τὰ νέφη μετὰ τρικυμίαν, ῥίπτει τὸ παρήγορον φῶς τῆς ἐπὶ τοῦ τεταραγμένου ὠκεανοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι τὸ τραγικὸν ἐξηγλήθη, ὅτι πέραν αὐτῆς δὲν δύναται νὰ δημιουργηθῇ τι νέον. Ἄλλ' ὄχι· ὅπως τὸ ἦπαρ τοῦ Προμηθεῦς, ἀφοῦ τὸ ἔρωγεν ὁ αὐτός, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐσχηματίζετο ἐκ νέου, τοιοῦτοτρόπως καὶ αἱ φάσεις τοῦ ἀν-θρωπίνου πόνου εἶνε ἀνεξάντλητοι. Ἀνεμένετο ὁ ποιητῆς, ὁ ὅποιος ἀπὸ τῶν γενικῶν συμβόλων, ἀπὸ τῆς γενικῆς ἐπο-πτείας τῆς ἀνθρωπότητος, θὰ ἔστρεψε τὴν προσοχὴν εἰς τὸ ἄτομον, εἰς τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ, εἰς τὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκο-γενειακὰς του συνθήκας. Ὁ ποιητῆς, ὁ ὅποιος θὰ ἐδείκνυε τὰ σφαλερὰ μέρη τῶν συνθηκῶν αὐτῶν καὶ ἐπομένως θὰ ἐπεζή-τει τὴν ἀναμόρφωσιν των, διότι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, δυνά-μει τῆς φύσεως αὐτοῦ, φέρεται αἰωνίως πρὸς τὸ ξένον, πρὸς τὸ ἄγνωστον· δὲν δύναται νὰ εἴπῃ ὅπως ὁ Φάουστ εἰς τὴν στιγμὴν : Στάσου, εἶσαι τόσοσιν ὠραία!

Αὐτὴν τὴν ἀναμόρφωσιν ἐζήτησε διὰ τοῦ θεάτρου του ὁ Εὐριπίδης· τὰς ἐλλείψεις τῆς ἀνατροφῆς τῶν συγχρόνων του, τὰ κακὰ τοῦ γυναικωνίτου, τὸ ἀδικον τοῦ ἐθίμου τῶν δού-λων, τὰ πάντα ἐπάταξε διὰ τῆς δραμῆτος τοῦ δράματός του. Τὸ θέατρον του εἶνε ἡ Fata morgana ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀν-τικατοπτρίζεται ζωντανή, χρωματισμένη, ὀλόκληρος ἡ Ἑλλάς τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου μὲ τοὺς πόνους καὶ τὰς ἀνησυ-χίας τῆς, τοὺς ἐνθουσιασμοὺς καὶ τὰς ἀπογοητεύσεις τῆς. Ὁ Θουκυδίδης μᾶς δίδει τὰς γραμμάς, ὁ Εὐριπίδης μᾶς δίδει τὰς εἰκόνας, μὲ τὴν ὀξύτητα ἐκεῖνην τοῦ πνεύματος, ἢ ὅποια δίκην χαλυβδίνης λεπίδος διέσχισε τὸν πέπλον τῶν φαινομέ-νων διὰ νὰ εἰσχωρήσῃ βαθυὰ μέσα εἰς τὴν οὐσίαν τῶν πραγ-μάτων· ἠννόησεν ὁ Εὐριπίδης ὅτι ἡ ἐποχὴ αὐτοῦ ἦτο τραγικὴ. Τραγικὴ, διότι εἶνε ἡ πτώσις τῆς Ἑλλάδος, τρα-γικὴ διότι εἶνε ἡ σύγκρουσις τοῦ ἀρχαίου πνεύματος, τοῦ πνεύματος τῆς θρησκευτικῆς παραπτώσεως, τῆς βαθείας μυ-στικῆς ἐμπνεύσεως πρὸς τὴν σοφιστεῖαν, πρὸς τὴν διαλεkti-κὴν. Ὁ κόσμος τὸν ὅποιον ἐθαυμάσαμεν ὡς Ὀμηρον, ὡς Πίν-δαρον, ὡς Φειδίαν, ὡς Περικλέα, κατατάσσονται πρὸς τοῦ Ἀνα-ξαγόρου, πρὸς τοῦ Σωκράτους. Ἡ φιλοσοφία κατέρριψεν εἰς τὸ χῶμα τὸ μαγικὸν ποτήριον τῆς θρησκευτικῆς παραδόσεως, ἀλλ' αἱ μαινάδες τὴν φορὰν αὐτὴν δὲν ἤλθον νὰ τὴν ὑπερα-σπισθῶσι· μόνον οἱ Ἀθηναῖοι δικασταὶ κατεδίκασαν τὸν Σω-κράτη εἰς θάνατον.

Καὶ ἤδη τὸ θέατρον τὸ κάτοπτρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνετυ-ποῦντο μόνον μεγάλοι χαρακτῆρες κατέστη πιστὴ ἀναπαρά-στασις τῆς ζωῆς. Ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος κατεξανέστη, τὸ θέα-τρον ὁ ναὸς τοῦ Διονύσου νὰ μεταβληθῇ εἰς παλαιστραν ἀν-θρωπίνων παθῶν! Ἐφάνετο τοῦτο ὡς ἡ ἐσχάτη βεβήλωσις.

Καλλιόρον Ἀδαμιάδου.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Θ'

Ἡ ἐπαύριον ἦτο ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως. Δι' αὐτὸ καὶ αἱ τρεῖς ἡσθάνομεθα τὴν ἀόριστον μελαγχολίαν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται τις ὅταν ἀποχωρίζεται ἀπὸ κατὰ τὸ ὅποιον ἀγαπᾷ. Καὶ αἱ τρεῖς εὐρίσκωμεν ὅτι δὲν εἶχαμεν ἰδεῖ ἀκριτῶς τὴν Ἐκθεσίαν, ὅτι ἠμπορούσαμεν νὰ πεταχθῶμεν ἀκόμη μίαν φορὰν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπισκεφθῶμεν δι' ὀλίγον ἀκόμη τὸ Δουκικὸν Παλάτι, διὰ νὰ ἀποχαιρετήσωμεν τὴν Εὐρώπην τοῦ Βερονέζε καὶ τὰς τρεῖς χάριτας μετὰ τὴν Ἀριάνην καὶ τὸν Βάκχον τοῦ Τιντορέτου.

Αὐταὶ ἦσαν γνωριμίαι τόσον ἐξαιρετικῶς ἀγαπηταὶ καὶ ὠραῖαι, ὥστε μεθ' ὅλας τὰς προσδοκίας τῶν ἀγνωστων ἀπολαύσεων, τὰς ὁποίας μᾶς ἐπεσφύλαττεν ἡ συνέχισις τοῦ ταξιδίου, ὅμως ἡσθάνομεθα [ἀληθῆ θλίψιν διὰ τὴν στέρησίν των. Ἀλλὰ μήπως μόνον διὰ τὰ ἐξαιρετικῶς ὠραῖα αὐτὰ πράγματα ἐλυπούμεθα; Μήπως ἡ Πλατεῖα μετὰ τὰ περιστεράκια τῆς καὶ ὁ Ἅγιος Μάρκος μετὰ τῆς πεντακόσιας κολόνας του καὶ τὰ χάλκινα ἄλογά του, καὶ τὸ Gran Canale μετὰ τὰ καλάτια του καὶ τὸ Lido μας μετὰ τὴν ἀνεπίσημον Ortolanella του, τὸ συμπληθητικὸν μας ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας ξενοδοχείου καὶ τὸ οἰκογενειακώτατον Restaurant του καὶ οἱ κήποι μετὰ τὴν ἀριστοτεχνικὴν Ἐκθεσοῦλάν των καὶ τόσα ἄλλα ἐξόχως συμπληθητικὰ καὶ ὠραῖα πράγματα, δὲν εἶχαν ἐλύσει τὴν ἀγάπην μας, ὥστε νὰ τὰ ἀποχωρίζομεθα μετὰ ἀληθινὸν πόνον; Ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν μίαν καὶ μόνην αὐτὴν ἡμέραν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπισκεφθῶμεν ὅλα αὐτὰ τὰ ὠραῖα πράγματα, ἐτρέξαμεν νὰ προμηθευθῶμεν τὰς φωτογραφίας των, νὰ ἐφοδισθῶμεν μετὰ λευκώματα καὶ φωτογραφημένα δελτάκια, τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς τὰ ὑπεθυμίζαν καὶ θὰ ἐτήρουν ζωντανὴν κἀπως τὴν ἀνάμνησίν των. Ἀπαράλλακτα ὅπως κἀνωμεν, ὅταν ἀποχωρίζομεθα ἀπὸ συγγενεῖς καὶ φίλους.

Καὶ τώρα καὶ καθ' ὅλην τὴν συνέχισιν τοῦ ταξιδίου μας τὰ λευκώματα καὶ αἱ φωτογραφίαι καὶ τὰ εἰκονογραφημένα δελτάκια ἐξήλθον πολὺ συχνὰ ἀπὸ τοὺς φακέλους των, χωρὶς ὅμως νὰ μᾶς λέγουν πλεόν τίποτε ἀπὸ τὰ ὠραῖα πράγματα, χωρὶς νὰ γνωρίζουν οὔτε τὸ ἄλφα ἀπὸ τὴν μυστηριώδη γλῶσσαν, μετὰ τὴν ὁποίαν ὠμίλου εἰς τὴν ψυχὴν μας τὰ πρωτότυπά των.

Χθὲς ἀκριτῶς ἔβλεπα ἐπάνω εἰς ἓν φωτογραφημένον δελτάκιον μίαν ὠραῖαν Παναγίαν τοῦ Bellini, τὴν ὁποίαν ἔχω καὶ εἰς μεγάλην φωτογραφίαν, ἀγορασθεῖσαν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Θεέ μου! ποῖα διαφορά μετὰ τῆς εὐμορφῆς καὶ γερῆς αὐτῆς γυναικούλας μετὰ τὸ παχουλὸ παιδάκι εἰς τὰ γόνατά της καὶ τῆς θαυμασίας Παναγίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ζωγράφος ἐφύσησεν ὅλην τὴν αἰθεριότητα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνευμάτος του! Τί δὲν λέγει τὸ σκεπτικὸν προσώπιόν τοῦ ἀγίου παιδίου καὶ πῶς φαίνεται μέσα εἰς τὸ βλέμμα του ἡ θεὸς του καταγωγῆ; ἐνῶ ἡ φωτογραφία δὲν λέγει οὔτε λέξιν ἀπὸ τὸν γεμάτον ἀπὸ μυστικισμὸν κόσμον, μέσα εἰς τὸν ὅποιον ζῆ τὸ θεῖον αὐτὸ σύμπλεγμα. Καὶ ἄλλη φωτογραφία ὠραίου καὶ αὐτῆς ἔργου τοῦ Τιτσιανού, τῆς ἀποκαθλώσεως τοῦ Χριστοῦ, ποῖαν ἐντύπωσιν διάφορον κἀμνει καὶ πόσον μεινόμεται ἡ ὠραία ἀνάμνησις, τὴν ὁποίαν ἀφῆκε τὸ πρωτότυπον εἰς τὴν ψυχὴν μας! Ποῦ τὸ βαθύ ἄλγος τῆς πνευμένης μάννας, τὴν ὁποίαν εἰς ὀλίγας στιγμὰς ἐγήρασαν ὁ πόνος, καὶ ποῦ ἡ συντριβὴ τῆς ψυχῆς ὅλων τῶν παρισταμένων καὶ ποῦ αἱ φωναὶ τῶν γυναικῶν, τὰς ὁποίας νομίζει τις ὅτι ἀκούει, ὅταν βλέπῃ τὸ ἐμπνευσμένον τελευταῖον ἔργον τοῦ μεγάλου διδασκάλου. Ἀπ' ἐδῶ, ἀπὸ ὅλας αὐτὰς τὰς ἀντιγραφὰς καὶ τὰς φωτογραφίας

λείπει ἀκριτῶς ἡ ψυχὴ τοῦ καλλιτέχνου, λείπει αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς τέχνης, λείπει ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ δύναμις τῆς ἐμπνεύσεως.

Καὶ ὅσον βλέπω καὶ ἐξετάζω τώρα ὅλα αὐτὰ, σκέπτομαι ὅτι ἀπὸ εὐλάβειαν καὶ πόθον πρὸς ἀνάμνησιν, ὅλοι μας, ποῖος ὀλίγον καὶ ποῖος πολὺ, περιπίπτομεν εἰς τὸ ἴδιον παιδαριώδες ἀμάχημα, εἰς τὸ ὅποιον περιπίπταν οἱ πρῶτοι χριστιανοί, οἱ ἀποδίδοντες εἰς τὰς κκοτέχνους εἰκόνας τῶν ἁγίων θεῖας ἰδιότητος. Ἡ φωτογραφίσις τοιούτων ἔργων εἶναι ἱεροσυλία καὶ τὰ κκοτυπωμένα δελτάκια, τὰ ὁποῖα ταξιδεύουν ἠαλάσσας καὶ βουναὶ διὰ νὰ μεταφέρουν ἐπάνω εἰς τὸ ἐκχυδαϊσμένον εἶναί των τὸν ἀσύλληπτον σπινθηρα τῆς φωτεινῆς ψυχῆς τοῦ καλλιτέχνου, ἔπρεπε διὰ νόμου νὰ ἀπαγορευθοῦν, ἀφοῦ ἄλλως τε ἡ πρόθεσις τοῦ ταξιδιωτοῦ νὰ καταστήσῃ συμμετοχὸν τῆς ἰδικῆς του καλλιτεχνικῆς ἀπολαύσεως τὸν πρὸς ὃν στέλλει τὸ δελτάκιον δὲν ἐπιτυγχάνεται, προκειμένου περὶ ἔργων τέχνης. Προχθὲς εἰς μίαν ἐπίσκεψίν μου εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, δέκα χυδαῖα καὶ ρυπαρὰ χέρια πωλητῶν δελταρίων μοῦ ἐπαρουσίασαν τὸν Παρθενῶνα καὶ τὸ Θησεῖον, τῶν ὁποίων ἐξῆραν τὰ κάλλη, μετὰ τὸν ἴδιον τρόπον, μετὰ τὸν ὅποιον ὀλίγον παρκαεὶ κἀποιοὶ πωλητῆς μίλων ἐγκωμιάζε τὴν γλυκότητα καὶ τὴν νοστιμάδα τῶν καρπῶν του. Ἡθεθάρησα τὴν ἀγανάκτησιν, ὅσην καὶ λύπην. Ἐσκέφθην ὅτι δὲν ἦσαν μόνον οἱ Φιλισταῖοι, οἱ ὅποιοι μετέβαλαν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ εἰς οἶκον ἐμπορίου, καὶ ἠπόρησα μόνον πῶς τόσα ἔτη τώρα, ποῦ ὅλα τὰ θεῖα αὐτὰ πράγματα παρωδοῦνται καὶ μεταβάλλονται εἰς χυδαῖα ἐμπορεύματα, δὲν εὐρέθη κανεὶς, ὁ ὅποιος νὰ κάμῃ ὅ,τι ἔκαμεν ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς ταπεινοὺς καὶ εὐτελεῖς ἐμπόρους τῆς ἐποχῆς του.

Τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ὁ φίλος μου κ. Φίλιος ἀνῆρχετο τὴν κλίμακα. Ἠλπισα ὅτι ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς μέσα ἐκεῖ, ὡς ἄλλος Ἰησοῦς, εὐρίσκειτο εἰς τὸ πατρικὸν κἀπως σπίτι του, τοῦ Φειδίου, ἴσως καμμίαν ἡμέραν θὰ ἔχανε τὴν ὑπομονὴν καὶ θὰ ἐρριπτεν ἀπὸ τὸν ἱερὸν βράχον ὅλους τοὺς μικροπωλητὰς τοῦ Παρθενῶνος. Καὶ ἀμέσως τὸν ἐφκντάστην περιλούμενον μετὰ τὸν φωτοστέφανον τοῦ Ἁγίου καὶ θέτοντα ἐαυτὸν παράδειγμα εἰς ὅλους τοὺς φρουροὺς τῶν πολυτίμων καὶ ὠραίων πραγμάτων. Ἡ τεχνολογία θὰ κληρονομήσῃ τότε, καὶ οἱ ὀλίγοι ἐκλεκτοί, οἱ ὅποιοι σήμερον βλέπουν τὴν ὠραῖαν θρησκείαν των νὰ κωρευρίζεται μετὰ τὴν ἠρασύνην καὶ ἀνεκφυγίαν.

Η ΝΤΑΝΤΕΛΛΑ

Β'.

Τὰ ἀριστουργήματα τῶν ταντέλλων εἶνε ἀναρίθμητα. Χωρὶς ν' ἀνατρέξωμεν εἰς παλαιότερους καιροὺς πρέπει ν' ἀναφέρωμεν τὸ θαυμασιὸν φέρεμα ἀπὸ ταντέλλα τῆς Alençon, τὸ ὅποιον ἔγινε διὰ τὴν Μαρίαν Ἀντουανέταν.

Ὁ Ναπολέων ἦτο ἀπὸ τοὺς μεγάλους θαυμαστάς τῆς ταντέλλας. Ὅταν εἶδε διὰ πρῶτην φορὰν τὸ κωδωνοστάσιον τῆς μητροπόλεως τῆς Anvers, διὰ νὰ ἐπαινέσῃ τὴν λεπτότητά του τὸ παρωμοίασε μετὰ τὰς ταντέλλας τῆς Malines. Αἱ πλεόν ἐπιτήδειοι ἐργάτιδες τῆς Alençon ἔκαμαν ἓνα φέρεμα διὰ τὴν Μαρίαν Λουίζαν ἀπὸ ταντέλλα, ἀνακατευμένη μετὰ κλω-

στὲς ἀσημένιες, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται ἕως σήμερον εἰς τὸ μουσεῖον Galliera. Ἡ δευτέρα αὐτοκρατορία ἐνεθάρρυνεν ἐπίσης πολὺ τὴν ταντέλλιαν. Εἰς τὴν πόλιν τῆς Alençon ἐξετελέσθη τὸ 1855 ἓνα φέρεμα ἀπὸ ταντέλλαν τοῦ τύπου, τὸ ὅποιον ὁ αὐτοκράτωρ ἠγόρασε ἀντὶ 200 χιλ. φράγκων. Ἡ δὲ αὐτοκράτειρα τὸ μετέβαλεν εἰς ἱερατικὸν ἄμφιον καὶ τὸ προσέφερεν εἰς τὸν Πάπαν.

Τὸ νυμφικὸν πέπλον τὸ ὅποιον προσέφερε τὸ 1880 ἡ πόλις τῶν Βρυξελλῶν εἰς τὴν πριγκίπισσαν Στεφανίαν, ὅταν ὑπανδρεύθη τὸν ἀρχιδούκα Ροδόλφον, εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλειότερα ἀριστουργήματα τῶν νεωτέρων ταντέλλων. Μόνον γυναῖκες τοῦ Βελγίου ἔπρεπε νὰ ἐργασθοῦν, καὶ ὅμως ὁ σχεδιαστὴς τοῦ συμβολικοῦ αὐτοῦ δώρου δὲν εὐρέθη παρὰ εἰς Παρισίους. Περιτριγυρισμένη ἀπὸ ἄνθη τὰ σήματα τῶν Βελγικῶν ἐπκρχιῶν κἀμνον στερεὰν βάσιν εἰς τὸν θυρεὸν τοῦ Αὐστριακοῦ ἀετοῦ ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐξέρχεται δέσμη ἀνθέων. Τὸ πέπλον αὐτὸ ἐπλήρωσε ἡ πόλις 45 χιλ. φραγ. εἰς τὸν ἐργοστασιάρχην.

Ἐνα ἄλλο ἔγινε ἀργότερα εἰς Alençon διὰ τὴν κυρίαν Boni de Castellane. Μία ταντέλλα βαλκανσιέν, ἡ ὁποία ἔγινε τὸ 1855, ἦτο τόσον λεπτή, ὥστε ἡ ἐργάτις δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ περισσότερον ἀπὸ 8 χιλιομέτρα τὴν ἡμέραν, καὶ ἐκόστιζε 2 χιλ. φραγ. τὸ μέτρον.

Ὅταν ἐνθυμεῖται κανεὶς τὰς ἐνδόξους ἡμέρας, τὰς ὁποίας ἐγνώρισε ἡ τέχνη τῆς ταντέλλας, ἐκπλήττεται ἀκόμη περισσότερον διὰ τὴν κρίσιν τὴν ὁποίαν διέρχεται σήμερον καὶ ἡ ὁποία ἐμπνέει φόβους διὰ τὸ μέλλον. Σήμερον μετὰ μεγάλην δυσκολίαν εὐρίσκονται ἐργάτιδες διὰ ταντέλλας. Ἐκεῖνοι ὅπου γηράσκουν εἰς τὸ ἔργον δὲν ἀντικαθίστανται. Μερικαὶ ἀπὸ αὐτὰς αἱ ὁποῖαι κατέχουν τὸ μυστήριον, τῆς ταντέλλας τῆς Alençon ἔχουν ἠλικίαν ὀγδοήκοντα ἐτῶν.

Ἡ αἰτία εἶναι εὐκόλου νὰ ἐννοηθῇ. Πρὸ πενήντα ἐτῶν ἡ ταντέλλιαν ἐνῶ ἐφρόντιζε ἡσυχὰ διὰ τὸ νοικοκυριὸν της, ἐκέρδιζε συγχρόνως ἀπὸ 2. 25 ἕως 3. φραγ. τὴν ἡμέραν. Σήμερον ἐὰν εἶνε ἐπιτηδεῖα καὶ ἂν ἐργάζεται πολὺ, κερδίζει ἀπὸ 50 λεπτὰ ἕως 1 φραγ. τὴν ἡμέραν. Εἰς τὴν Νορμανδίαν διὰ τὰς ὠραίας ταντέλλας τῆς Chantilly ἢ τῆς Alençon, μόνον εἰς τὸ Calvados, ἦσαν τὸ 1823 ἐργάτιδες ἑβδομήκοντα χιλ. καὶ σήμερον εἶνε μόνον δέκα χιλ. Αἱ γυναῖκες δὲν θέλουν πλέον τόσον μικρὸν κέρδος ἀπέναντι ἐργασίας, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ τόσους κόπους καὶ φροντίδας, καὶ προτιμοῦν τὴν ἐργασίαν τὴν πολὺ εὐκολωτέραν καὶ καλλίτερα πληρωνομένην τοῦ ἐργοστασίου.

Ἐπειτα οἱ γάλλοι ἔχουν νὰ πολεμήσουν τὸν φοβερὸν ἐξωτερικὸν συναγωνισμὸν. Εἰς τὴν Ἰταλίαν αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ψαράδων ἐργάζονται τὰς ταντέλλας τῆς Alençon, ὅπως καὶ τὰς τῆς Βενετίας καὶ εἰς μικροτέρας τιμὰς. Εἰς τὸ Βέλγιον ἡ ἐργάτις εὐχαριστεῖται μετὰ ὀλίγον ἡμερομίσθιον ἐξῆντα λεπτῶν δὲν εἶνε δι' αὐτὰς μικρὸν καὶ ἐργάζονται τὰς αὐτὰς ταντέλλας Chantilly καὶ βαλκανσιέν, τὰς ὁποίας ἐργάζονται ὡς αἱ πλεόν ἐπιδέξει Νορμανδίαι. Εὐρίσκουν εἰς τὸν τόπον των τὴν καλλιτέραν κλωστήν, ἀφοῦ τὸ βαμβάκι τῶν Brabant εἶνε ὀνομαστὸν διὰ τὴν ποιότητά καὶ τὴν λευκότητά του. Βοηθεῖ ἀκόμη καὶ ἄλλο, ὅταν ὁ σύζυγος ἐπιστρέφῃ ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ὅπου ἐργάζεται μισθωτὸς εἰς τοὺς ἀγρούς, κατὰ

τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος βοηθεῖ τὴν γυναῖκά του εἰς τὰ κοπανέλια. Μερικοὶ μάλιστα καὶ μετὰ τὴν βελόνην ὅπως αἱ πλεόν ἐπιτηδεῖες ταντέλλιαν. Οὕτω τὸ Βέλγιον ἐξάγει διὰ τὴν Γαλλίαν ταντέλλας ἀξίας δώδεκα ἑκατομμυρίων καὶ τὸ διπλοῦν διὰ τὴν Ἀμερικὴν. Διὰ νὰ ἐπαναφέρουν τὴν γυναῖκα τῆς ἐξοχῆς εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ταντέλλας μετεχειρίσθησαν πολλὰ μέσα. Ἐφεραν τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἔκαμαν νόμον διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ διδάσκηται εἰς τὰ σχολεῖα ἡ τέχνη τῆς ταντέλλας, ὅπως ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ ἀριθμητικὴ. Ἐσύστησαν ἐπίσης ἐπαγγελματικὸν Σχολεῖον διὰ ταντέλλας, ἀλλ' ὅλα αὐτὰ αἱ προσπάθειαι δὲν χρησιμεύουν εἰς τίποτε, ἐὰν οἱ πραγματικοὶ αἴτιοι τοῦ κακοῦ δὲν θελήσουν νὰ τὸ διορθώσουν. Λοιπὸν, αἱ κομψαὶ κυρίαι εἶνε οἱ ἀληθεῖς ἔνοχοι. Ὅπως σήμερον μία κυρία θὰ ἐκοκκίνιζε, ἐὰν ἐφορούσε ψεύτικα διαμάντια, ἐνῶ φορεῖ ἀπλούστα ψεύτικες ταντέλλας, ἔτσι ἄλλοτε ἐγίνετο διὰ τὰς ταντέλλας. Σήμερον μόνον οἱ πολὺ πλούσιοι ἔχουν ἀληθινὰς ταντέλλας, διότι κοστίζουν πολὺ καὶ διότι ὑπάρχουν τέλειαι αἱ ἀπομιμήσεις.

Διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς τέχνης τῆς ταντέλλας δὲν εἶνε μόνον λόγοι αἰσθητικῆς ὅπου ἐνδιαφέρουν, εἶνε ὅτι ἡ ἐργασία τῆς ταντέλλας ἐπιτρέπει εἰς τὴν ἐργάτιδα νὰ ἐργάζεται μέσα εἰς τὸ σπῆτι τῆς καὶ φροντίζουσα, συγχρόνως μετὰ τὴν ἐργασίαν, καὶ τὸ νοικοκυριὸν της, ἐνῶ ἀποφεύγει τὴν ἀνθυγιεινὴν ἀτμοσφαίραν τοῦ ἐργοστασίου.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν)

[Εἰρήνη Νικολαΐδου.]

ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ

Ἡ Σόνια ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσίν της, χωρὶς νὰ φανῇ διόλου ἐκπεπληγμένη. Τὸ ὄνειρον, τὸ ὅποιον εἶχεν ἰδεῖ τὴν νύκτα ἦτο τόσον ζωντανὸν καὶ τόσον σύμφωνον μετὰ ὅ,τι εἶχεν ἀναγνώσει, ὥστε τὴν εὖρε προετοιμασμένην διὰ τὴν νέαν φάσιν, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ἡ ὑπόθεσις αὐτῆ, ἡ τόσον σοβαρὰ τῆς ζωῆς της. Λοιπὸν ἡ Ἐλένη ἀπεσύροτο οἰκειοθελῶς καὶ ἄφηνεν ἐλεύθερον τὸν Ἀλέκον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς πρὸς αὐτὴν ὑποχρεώσεις του. Τώρα ἀνέμενε διὰ τὸ βράδον ἐκεῖνο τὴν συνέχισιν τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ ὁνείρου της. Ὁ φίλος της ἰατρὸς θὰ ἐγνώριζε τὴν Ἐλένην, θὰ τὴν ἐσυμπαθοῦσε διὰ τὴν ὠραῖαν αὐταπάρησίν της καὶ διὰ νὰ συντελέσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς Σόνιας, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ καλωσύνη καὶ ἡ ὠραιότης τῆς Ἐλένης θὰ τὸν ἔθελε, θὰ ἐσκέπτετο νὰ τὴν νυμφευθῇ.

Ἡ Σόνια ἔκαμεν ὅλας αὐτὰς τὰς σκόψεις εἰς μίαν στιγμὴν καὶ ἓνα περίεργον καὶ ἀλλόκοτον αἰσθημα τὴν ἐκυρίευσεν. Ἐνῶ ἐθαύμαζε τὴν Ἐλένην, τὴν ὁποίαν ἕως τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ἐθεώρει ἀνίκνον διὰ τοιαύτας μεγάλας καὶ γενναίας αποφάσεις, ἐξ ἄλλου τὴν ἐζήλευε διὰ τὰ αἰσθημάτα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐνέπνευεν εἰς τὸν ἰατρὸν καὶ διὰ τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔκαμνε καὶ εἰς τὸν Ἀλέκον καὶ εἰς τὸν κόσμον ἡ ἀπόφασίς της. Τώρα ὅπου ἐκεῖνη δὲν ἦτο πλέον τὸ ἐμπόδιον εἰς τὴν εὐτυχίαν της θὰ μετεβάλλετο εἰς ἠρώδη, ἡ ὁποία θὰ ἐκίνοι τὰς συμπαιδείας καὶ τὸν θαυμασμὸν ὅλων.

Καὶ ἡ Σόνια ἡ γυναῖκα τῶν ἰσχυρῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν μεγάλων παθῶν ἀνῆρχετο εἰς τὸ παρελθὸν καὶ εὐρίσκειν ἀπὸ

της πρώτης στιγμής την Έλένη πάντοτε θαυμαστήν εις την απλότητα με την οποίαν είχαν αγαπήσει και με την οποίαν χωρίς διαμαρτυρίας και γογγυσμούς είχαν ανακαλύψει την προδοσίαν και την απάτην του συζύγου της. Και μέσα εις την ψυχήν της ανεπαισθήτως και χωρίς σχεδόν να το έννοησιν εγένετο ολόκληρος επαναστάσις. Έθαύμαζε τον ήσυχον έρωτα της Έλένης, θαύμαζε την ύπομονήν και την αταπάρησιν της καλής και δειλής εκείνης γυναίκουλας, ή οποία έξευρε να υποφέρει και είχε την δύναμιν να θυσιάζεται δια τους άλλους.

Πλουσία, νέα, εύμορφη όπως ήτο και όπως δεν είχαν επιδιώξει αυτή την αγάπην του άνδρός της, ήμπορούσε να έξεγερθή δια το άδικον όπου της έγινετο, να ζητήσει να υπερασπισθή έαυτήν, να μισήσει την γυναίκα, εις την οποίαν ο Ά-

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

Η ΜΕΛΑΝΙΑ

Η Μάρθα και ή Μελανία δεν ένθυμοούντο διόλου τους γονείς των. Ήσαν πολύ μικράι όταν απέθαναν. Η Μελανία δεν είχε συμπληρώσει το δεύτερον έτος, όταν απέθανεν ή μήτηρ της και μετ' ολίγους μήνας ο πατήρ. Τάς άνέθρεψαν ο πάππος και ή μάμμη, οι οποίοι τας ήγάπων θερμότατα.

Κάτοχοι μικράς περιουσίας οι δύο γέροντες εις μικράν Γερμανικήν πόλιν, γειτονεύουσαν με την θαλεράν Έλβετιαν, έπλαττον χρυσά ένειρα δια το μέλλον των δύο τρυφερών βλαστών του οίκου των. Και οι δύο έμαθαν όλίγα γράμματα, χωρίς αξιώσεις εύρυτέρας μαθήσεως, και περιωρίσθησαν εις τον οίκον των μορφωθείσαι εις τελείας οικοκυράς από την καλήν μάμμήν των. Ήσαν θελκτικαί και αι δύο, υπό τας άκτίνας του ήλιου της μόλις άνατελλούσης νεότητος. Οι χαρακτήρες των μόνον διέφερον. Η Μάρθα ήτο πρακτική, καλή οικονομολόγος, μέτρι φειδωλίαις, το ώρισμένον και βέβαιον λαμβάνουσα ως βασιν. Την Μελανίαν απέστα όλίγον το ιδανικόν την έθελε μεθυστικόν άρωμα ένός άνθους, τα χρυσά πτερά μιās πεταλούδας. Και αι δύο ήσυχολούντο εις την καλλιέργειαν του κήπου των. Όταν βλέπω της βιολέττης κάμνω πτερά και πετώ, έλεγεν ή Μελανία κ' έγώ όταν συνάξω της σαλάτες μου, από την χαράν μου σκιρτώ, άπήντα ή Μάρθα.

Αναλόγως του χαρακτήρος έκανονίζοντο άκόμη και αι οικιακαί εργασίαι υπό της μάμμης, διότι είχε παρατηρήσει το κακόν άποτέλεσμα το όποιον έφερον ή μη καλή διανομή αυτών. Η Μελανία π.χ. ήρέσκετο να βλέπη επάνω εις έν άσπρον κομμάτι καναβά άνθη παραγόμενα από την χρωματιστήν σκλωστήν της βελόνης της ή Μάρθα έχαίρει, όταν ήκουε τον πάππον να λέγη: το ζουμί είνε θαυμάσιο και τα καρότα μαγειρευμένα τεχνικά. Άλλά ήρχετο και ή σειρά της Μελανίας να μαγειρευθή, και το έκαμνεν όχι με πολλήν διάθεσιν. Έκτός των ασχολιών τούτων είχαν και την άνάγνωσιν της εφημερίδος. Ο πάππος ήθελε συγνάξιν να του άναγινώσκουν το ήμερήσιον φύλλον, άντι να το άναγινώσκη, ο ίδιος. Άλλά ή ασχολία αυτή ήτο το άληθές μαρτύριον της Μελανίας την έξενούριζεν ή άνάγνωσις των τηλεγραφημάτων, ή έμπορική κατάστασις του κράτους, το χρηματιστήριον, ένώ εκείνη το ώραιότερον τή μάλλον ένδιαφέρον, το όποιον εύρισκεν εις μίαν εφημερίδα ήτο ή επιφυλλίς. Άκριβώς ό,τι δεν ήθελεν ο πάππος ν' άκούση, και άνεγίνωσκεν ή εγγόνη κατ' ίδίαν. Και ούτω, με την άνάγνωσιν της εφημερίδος, άνέγνωσεν ή Μελανία άθρούτως άρκετά μυθιστορήματα, πράγμα το όποιον συνείχεσε την καλήν μάμμη.

Η ζωή του οίκου των ήτο πολύ μονότονος το μόνον το όποιον

λέκος τόσον ανεπιφυλάκτως έδεικνυε τον θαυμασμόν και την αγάπην του.

Αντι όλων αυτών ή Έλένη άπεσύρετο χωρίς μεγάλη λολία, χωρίς δραματικές σκηνας, με την προσπάθειαν μάλιστα να πείση όλους, ότι δεν ήτο άδικημένη και ότι ήλιπιζεν ότι ή ζωή θα είχε και δι' αυτήν μειδιάματα με την λύσιν αυτήν, την οποίαν μόνη της είχε τον ήρωισμόν να έπινοήση.

Η Σόνια με ένα μεγάλον στεναγμόν πόνου άφησε το γράμμα να πέση από τα χέρια της, το γράμμα εκείνο, το όποιον εις μίαν στιγμην και εις όλίγας γραμμάς μετέβαλλεν έντελώς την θέσιν της, έν έννοείται, άπεφάσιζε να συμμορφωθή με το περιεχόμενον του.

Ο ήλιος άνέβαινε όλονέν ύψηλύτερα και έσκόρπιζε χρυσά άκτινωτά εις τα σύνεφα, τα όποια εις παντούα σχήματα έφά-

διεσκέδαζεν όλίγον την μονοτονίαν, ήτο ή έπίσκεψις μιās άρχαίας φίλης της μάμμης μετά των δύο υιών της, ή οποία κατοικούσε την αυτήν πόλιν και όχι μακράν των. Οι υιοί ήσαν σχεδόν της ηλικίας των δύο κορασίων. Ήσαν δε οι δύο άδελφοί άντιθέτου χαρακτήρος, όπως και αι δύο άδελφαι. Ο μεγαλύτερος, ο Gustav μοίωιζε την Μάρθαν: αι ιδέαι των ήσαν σύμφωνοι: ο νεώτερος, ο Gottfried ήτο του είδους της Μελανίας, άλλ' εις πολυ άνώτερον βαθμόν. Ω, τον άθρόν Gottfried τον όποιον συνεχίνει τόσον ή παρουσία ένός πτηνού, όσον και ή μεγαλοπρέπεια των έξοχικων τόπων. Ηγάπα τον έναστρον ούρανόν, την μυστηριώδη γλώσσαν του ψιθύρου των φυλλωμάτων, τον σιγανόν φλοίσβον του ρύακος, τα άνθη, την μελωδικήν φωνήν, το γλυκύ μειδιάμα.

Η μήτηρ των ήτο μάλλον καλή την γνώμην, αλλά πολύ φιλάργυρος: δεν υπήρχε χρώμα να της έπισύρη τόσον την προσοχήν, όσον το του χρυσού. Εις τας προς άλλήλους έπισκέψεις διεμοιράζοντο εις δύο μέρη πολλάκις. Ο πάππος, ή Μάρθα, ο Gustav και ή μήτηρ του άπετέλουν όμιλον. όπου συνεζητούντο τα άγαπητά των ζητήματα, λογαριασμοί, πρόσδοι, έσοδα, έξοδα, ταμεία, βελάντια. Ο Gottfried, ή μάμμη και ή Μελανία συνωμίλουν περι ζητημάτων κατά το μάλλον και ήττον ποιητικών.

Παρήλθον κατ' αυτόν τον τρόπον τα έτη της εφηβου ήλικίας και αι άρχαι της νεότητος των τεστάρων νέων έν άμοιβαία άδελφική αγάπη. Άλλ' όσον παρήρχετο ο χρόνος, ή φωνή, ή σκιά, τα κρυστάλλινα γέλοια της Μελανίας ήρχισαν να κάμνουν το στήθος του Gottfried να πάλλη. Η Μελανία ήτο τότε δεκαοκτώ χρόνων, ο Gottfried πρεσβύτερος αυτής κατά έν έτος. Έτρψε δια της φαντασίας όλα τα έτη της ζωής των, του έβρίνετο ότι έπαίξεν άκόμη μ' αυτήν κυνηγητόν εις την πεδιάδα, ήξευρεν ότι έσέβετο και ήγάπα όλην της την οικογένειαν, αλλά το έκτακτον αυτό το όποιον του συνέβαινε από τινος, ήρχισε να του συγγέη τας ιδέας: δεν ήμπορει ν' άντιληφθή καλά-καλά τα αισθήματά του.

Ητο ήδη τοποθετημένος εις έν γραφείον, εις το διάστημα της ήμέρας όταν καταγίνετο εις την γραφικήν εργασίαν του, έφευγεν ή σκέψις προς την φίλην. Και έξηκολούθει να εύρίσκη παράδοξον το καινοφανές τούτο, καθ' όσον μάλιστα ή Μελανία δεν έδιδεν ούδεμίαν προς αυτόν ιδιαιτέραν προσοχήν διηγείτο τας έκ των επιφυλλίδων έντυπώσεις της, την εύδοκίμητιν των άνθών της, τα όποια έκαλλιέργει, με την αυτήν πάντοτε αγάπην.

Φύσει φαιδρά διυλητική, και την μετὰ των συνομιλήκων συνδιάλεξιν επιδιώκουσα, έφέρετο και προς τον άδελφόν του Gustav και προς όποιονδήποτε άλλον κατά τύχην παρουσιαζόμενον νέον με τον αυτόν τρόπον. Έβρίνετο ως να έσμπάθει όλους μαζή και ένα έκαστον ιδιαιτέρως. Κάτι τι δυσνόητον, το όποιον έφρόδιζε την νεανικήν και άπειρον φαντασίαν του ένκρέτου Gottfried. Τό βέβαιον είναι ότι

νοντο ως να έκυνηγούσαν το έν το άλλο εις το άπειρον, Η Σόνια διηύθυνε το βλέμμα της εις το πολυτάραχον Παρίσι, ως να έξήτει το μέρος, εις το όποιον έμενεν ή Έλένη, και ως να ήθελε να μαντεύση το μυστικόν, από το όποιον ή θαυμασία εκείνη γυναίκα ήντλει την δύναμιν να λαμβάνη τόσον οδυνηράς δι' έαυτήν άποφάσεις.

Άλλά το Παρίσι έκρατούσε καλά φυλαγμένον το μυστικόν της Έλένης. Και μόνον ένας άόριτος βόμβος ως μελισσών έξερχομένων από τας κυβέλας των έφθανεν έως το ήσυχον και έρημικόν παράθυρον της Σόνιας.

Εως την στιγμην αυτήν ή Σόνια δεν είχε κεν σκεφθή τί άπάντησιν θα έδιδεν εις το γράμμα αυτό. Ητο ίσως ή πρώτη φορά εις την ζωήν της, όπου αι πράξεις των άλλων την συνήραζαν τόσον, ώστε να μην της αφήσουν κενόν να σκεφθή δι' έαυτήν. Και τώρα αιφνιδίως, άποτόμως έπροβάλλετο εμπρός

ή Μελανία δεν ήτο διόλου κακή, ούτε δολία, άλλ' ήτο άκόμη νεωτάτη, δεν είχαν ώριμάσει ο χαρακτήρ της εισέτι, έξ άλλου δε άνήκε μάλλον εις τας ρομαντικάς κόρας, ήγάπα τον έρωτα, όχι τον άνδρα.

Έβαιον ήδη τα πράγματα τον δρόμον αυτόν επί δύο μήνας, δε μεσολαβεί γεγονός, το όποιον έκαμε ν' αλλάξουν πορείαν. Άσθενεί ο πάππος, μένει κληήρης επί μίαν μόνον εβδομάδα και άποθνήσκει. Ο άπρόσπτος σχεδόν του πάππου θάνατος έθρούθησε την μάμμην και τας εγγόνας. Η περιουσία ήτο μικρά, έλλειψε και το έκ της έργασίας του θανάτου κέρδος, ώστε εύρέθησαν εις δύσκολον θέσιν.

Η Μάρθα μετὰ την από της σχολής άποφοίτησιν είχε διαχθθή από τον πάππον το έμπόριον: έβαλεν εις πράξιν το πρακτικόν της πνεύμα, έσκέφθη να χρησιμοποιήση τας γνώσεις της, αι όποια ήσαν άρκετά καλά. Έγνώριζε την καταστιχογραφίαν εις διπλούν, τας συναλλαγματικάς, το έμπορικόν δικαίον κτλ. έξήτησεν άμέσως εργασίαν εις την πόλιν των, την οποίαν δεν επέτυχεν. Έφυγε τότε εις την πλησιόχωρον Έλβετικήν γην, και πράγματι εκεί εύρήκε θέσιν. Δεν συναίθαινε όμως το ίδιον και δια την χαρωπήν Μελανίαν. Ούτε τας δυνάμεις της άδελφής της είχε εις τας γνώσεις, ούτε εύκολον της ήτο ν' άποχωρισθή την μάμμην. Άρσθ συνεσκέφθησαν περι της θέσεως των, άπεφάσιζαν ν' αφήσουν την μικράν των πόλιν και να μεταβούν εις την πρωτεύουσαν, επί τη έλπίδι ότι θα εύρισκε κάποιαν ασχολίαν και ή Μελανία, όχι ως ταμίαις, ή λογιστής, άλλ' ως πωλήτρια εις κανέν έμπορικόν κατάστημα, εργασία άλλως τε συμβιβασμένη και με τον χαρακτήρά της. Έπραματοποίησαν την σκέψιν των. Έπέτυχεν ή Μελανία, ότι έφαντάσθη, και εις την μεταλλαγήν αυτήν της ζωής των ήσαν επίσης εύτυχεις ή μάμμη και ή εγγόνη, ως και πριν εις την πατρίδα των.

Ο καλος Gottfried, τον όποιον ο έπιπόλοιος χαρακτήρ της φίλης των παιδικών του χρόνων, όσον τουλάχιστον έκ του φαινομένου έκρινεν, έφρόδιζε, έθεώρησε την μεταβολήν αυτήν των πραγμάτων εύτυχημα. Άλλά παρήλθε πρώτη, δευτέρα εβδομάς, μην ολόκληρος συνεπληρώθη, χωρίς να έπέλθη άλλοίως εις την ψυχολογικήν του κατάστασιν. Άπ' έναντίας ήρχισε να τον καταλαμβάνη κάτι τι ασύνηθες έν είδος θυμού προς έαυτον, μία μετάνοια και τύψις συνειδήτος δια τας περι της φίλης του οίκου των κρίσεις του και την προς αυτήν συμπεριφοράν του. Πώς με τόσην ψυχρότητα ειδε την ριζικήν μεταβολήν της θέσεώς της, τον από θεμελίον κλονισμόν του οίκου της και έμεινε άπαθής; Ούτε ένα λόγον περισσότερον των άλλων, ούτε ιδιαιτέραν βοήθειαν εις τας τώσας δυσκολίας, κατά των όποιων έπρεπε ν' άντεπεξέλθη μόνη, τόσον νέα, με την εύθύνην μιās γραίας τόσον ήλικιωμένης. Ο άδελφός και ή μήτηρ του έπραζαν το αυτό, αλλά την μητέρα και τον άδελφόν του δεν συνεχίνει ούδεμία ανθρώπινος κραυγή πόνου: ο ήλιος μόνον του χρυσού είχε την δύναμιν να τους συγκινή: Ο Gottfried έλυπείτο ειλικρινώς δια την

της το έρώτημα: Τί θα κάμω;

Άλλ' άμέσως ήσθάνθη ως να έκοκινίσει και διότι έσκέφθη άκόμη ότι ήμπορούσε να μελετήση και να θεωρήση πραγματοποιήσιμον την πρότασιν της Έλένης. Είναι άνανδρον, είπε μεγαλοφώνως, ένψ συγχρόνως μία άλλη ιδέα κατελάμβανε όλην την σκέψιν της. Εάν ο Άλέκος είχε έξαναγκάσει την Έλένην εις την άπόφασιν αυτήν. Εάν εκείνος έπέβαλε το διαζύγιον και ήνάγκασε την δυστυχή γυναίκα να γράψη το γράμμα αυτό, μόνον και μόνον δια να έπαναφέρει την Σόνιαν εις το Παρίσι, και την πείση να δεχθή την λύσιν αυτήν. Η μήπως δεν διέβλεπε τον σκεπτικισμόν του Sacha άνάμεσα εις τας γραμμάς της έπιστολής.

συμπεριφοράν του.

Εις την άπεληψίαν του το μόνον καταφύγιον το όποιον έβλεπεν ήτο να γράψη προς την Μελανίαν μίαν μακροτάτην έπιστολήν, να της είπη τα πάντα, να της ζητήσει συγνώμη, και να της είπη τί: Έδώ είχαν τον λογαριασμόν: δεν εύρισκεν διέξοδον. Όχι, το καλλίτερον θα ήτο ν' αφήση και αυτός την μικράν των πόλιν, να υπάγη εις την πρωτεύουσαν, όπου έμεινε και ή φίλη του, και τούτο θα ήτο ίκανή άπόδειξις των εύγενών του προθέσεων και των γενναίων αισθημάτων του. Άλλά πάλιν πώς να κατορθώση να δικαιολογηθή προς την μητέρα του δια την άπόφασιν του αυτήν. Όλα δύσκολα, όχι όμως και άκαθάρθωτα, έλεγεν παρηγορούμενος. Άλλ' έδώ άλλη σκέψις τους έβασάνιζε. Εις το διάστημα τούτο της άπουσίας, τί θα έγινετο άρά γε ή Μελανία εις την πολυκατοικουμένην εκείνην μεγαλόπολιν; Η σκέψις αυτή τον άπέλιπε. Άπεφάσιζε να της γράψη άλλως τε ήτο και καθήκον του να γράψη και προς την μάμμην, ως άρχαίαν του οίκου των φίλην: δια της έπιστολής ή άνάμνησις του παιδικού φίλου άναζωγουμένη, θα ήμυδιζεν ίσως να καταλάβη άλλος την θέσιν του εις την καρδίαν της.

Έγραψε πράγματι μίαν διεξοδικήν ώραιαν έπιστολήν προς την μάμμην και την εγγόνην. Η άπάντησις του έδόθη. Τούτο έφερε σχετικώς γαλήνην εις την τρικυμίαν του πνεύματός του, άλλ' ή θέσις του δεν του έφαινετο έξησφαλισμένη. Ο πολυ τρυφερός, ο εύκόλως καμπτόμενος χαρακτήρ της Μελανίας τον έφρόδιζε πάντοτε. Έξήτει κάποιον άρωγόν, ο όποιος θα τον έξήγη από την στενωχωρίαν αυτήν. Καταλληλότερον πρόσωπον δεν έβλεπε του κυρίου, εις το γραφείον του όποίου ειργάζετο. Ο κύριος δεν ήτο άνθρωπος άπροσπέλαστος, θα τον παρεκάλει να τον συστήη εις κανένα έμπορικόν οίκον της πρωτεύουσας. Τούτο έκαμε. Μετὰ την συμπλήρωσιν του έτους, ο κύριος όχι μόνον δεν του ήρνήθη την χάριν αλλά και τον έσύστησε θερμώς εις ένα έμπορικόν οίκον μετὰ του όποίου είχε άνταπόκρισιν.

Έγκατέστη εις την πρωτεύουσαν. Η Μελανία είχε μεγαλώσει εις το έξάμηνον του χωρισμού των πολύ, και ήρχιζε να γίνεται σχεδόν ώραία, ένψ πριν δεν ήτο παρά μία χαρίεσσα κόρη. Όσον άφορξ τον χαρακτήρά της δεν ήτο εύκολον να κρίνη δια μιās.

Έπέρασεν ολόκληρον έτος, και τα πράγματα έβαινον εύνοικά. Έξήγηθη σαφέστερα με την μάμμην, ή όποια τον ήγάπα πολύ, και τον εύρισκε θαυμάσιον και τύπον άρετής. Έπρεπεν όμως να περιμένουν, διότι ο Gottfried δεν είχαν εισέτι έκτελέσει την στρατιωτικήν του υπηρεσίαν. Άλλ' ήτο ήδη βέβαιος περι των αισθημάτων της κόρης. Και δια τούτο έφυγεν εύτυχής, όπου καθήκον ισόν επίσης τον έκάλει.

(Κατά το Γερμανικόν).

Μαρία Πινέλλιν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ιστορικά και δελίδες.

Είναι αρκετά δύσκολον νὰ ἐξηγήσῃ τίς ἐνίοτε μὲ ἀκριβείαν τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τῆς μικρᾶς Λουκίας. Θὰ ἐχρεώζοντο μακρὰ διηγήσεις, μὲ σχόλια καὶ σημειώσεις ἐπεξηγηματικὰς, διὰ νὰ δώσῃ μίαν ἰδέαν τῶν κινήσεων καὶ πράξεων αὐτῆς τῆς μικρᾶς. Μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ κάμωμεν περισσότερον γνωστὸν τὸ σπουδαῖον αὐτὸ πρόσωπον, θὰ περιορισθῶμεν ν' ἀναφέρωμεν κατωτέρω μερικὰς ἀπὸ τὰς συνηθείας τῆς ζωῆς της, ὅπως ἄλλοτε οἱ χρονολογικοὶ ἔκαμνον διὰ τὰ ἐπίσημα πρόσωπα.

Ἡ μικροσκοπικὴ λοιπὸν Λουκία δὲν γνωρίζει ἀκόμη νὰ προσδιορίσῃ μὲ ἀκριβῆ τρόπον τὰ πράγματα τὰ ὅποια βλέπει καὶ εἶνε φυσικόν, ἀφοῦ δὲν ὁμιλεῖ. Ἄλλ' ἐὰν ὁμιλοῦσε καὶ μετεχειρίζετο τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας τώρα δὲν γνωρίζει ἀκόμη, πιστεύω ὅτι οἱ ἀκόλουθοι συλλογισμοὶ θὰ ἦσαν γραμμένοι εἰς τὸ λεύκωμα τῶν σκέψεών της:

Κηπουρὸς Bertrand. Τί σημαίνει ἡ λέξις καὶ ὁ ἀνθρώπος: Ἀγάπην συμπάθειαν, ἔρωτα. Ὁραῖος ὅπως ἓνα κομμάτι ζάχαρι. Εἶνε ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ ἰδεώδους εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ συχνὰ πολὺ ἀδιάφορος.

Ἦπνος.—Ἐνα πρᾶγμα θαυμάσιον: Ἄλλ' ἀνάγκη ν' ἀντιστέκεται κανεὶς ὅσον ἡμπορεῖ καὶ νὰ ὑποκύπτῃ ὅταν πλέον δὲν ἔχῃ δυνάμεις.

Καρφίτσες.—Ἐνα θαυμάσιον πρᾶγμα εὐρισκόμενον εἰς τὸ πάτωμα καὶ εἰς τίς κάμαρες ὅπου συχνάζει ἡ παραμάνα. Ἡ μαμὰ τὰς φυλάττει μὲ προσοχὴν, γιατί τρυποῦν τὰ δάκτυλα. Ἡ Λουκία γνωρίζει κατὰ καλλίτερον. Ἡ φρόνησις συμβουλεύει νὰ τὰς κρύπτῃ, διὰ νὰ τὰς βάλῃ ἔπειτα εἰς τὸ στόμα μὲ ὄλην της τὴν ἡσυχίαν. Ἄλλ' αὐτὸ εἶνε κακὸ καὶ κάμνει ν' ἀνησυχῶν.

Ζίπ.—Ἐνα ὄν ἀκατανόητον. Κατὰ τι ἀνώτερον ἀπὸ τὴν παραμάνα καὶ τὴν μαμὰ, ἀλλ' ὀλιγώτερον ἡσυχον. Γαυγίζει, ὥστε νὰ τρομάξῃ ὅλους καὶ φεύγει ὅταν ἐκείνη σκοπεύῃ νὰ τοῦ τραβήξῃ τὰ μαλλιά.

Γλῶσσα.—ὄργανον τὸ ὅποσον χρησιμεύει, καθὼς τὰ μάτια καὶ τὰ χεῖρα διὰ νὰ δοκιμάζωμεν τὰ διάφορα ἀντικείμενα.

Χεῖρα.—Ὅργανον διὰ νὰ μοιράξῃ κανεὶς ἔτσι αὐτομάτως κτυπήματα.

Μαμὰ.—Κατὰ πολὺ εὐχάριστον, ἐν γένει πολὺ συμπαθητικὸν καὶ πολύτιμον. Ἀνάγκη ὅμως νὰ τὸ κρατῆς ὑπὸ περιορισμὸν, διότι ἐμποδίζει πολλὰ πράγματα. Τῆς πρέπει ἐν τούτοις νὰ τὴν ἀγαπᾷ κανεὶς καὶ νὰ τὴν περιποιεῖται.

Παραμάνα.—Ἰσχυροὺς τὸ ὅποσον δίδει καὶ τρώγου, ἀλλὰ καὶ κάνει τὰς πλέον ταπεινὰς ἐργασίας τῆς ὑγιεινῆς. Ἐν εἶδος ὄντος, τὸ ὅποσον ὑποκύπτει εἰς ὅλας τὰς ἰδιοτροπίας εἰς τίς μπάτσες, τίς γραντζουνιὰς, τὸ τράβηγμα τῶν αὐτιῶν, τὸ ξεχτένισμα. Κατὰ βάλθος ἀφωσιωμένος φίλος.

Μπαμπᾶς.—Συνώνυμον τοῦ σεβασμοῦ, κατὰ τὸ ὅποσον ἐπιβάλλεται. Ἀπηγορευμένον νὰ φωνάζουν ἐμπρὸς του, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ πραγματικὴ αἰτία. Ἀρμύζει νὰ τοῦ δίχῃ κανεὶς ὀλίγην ἀγάπην, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν αἰσθάνεται πραγματικὴν ἀνάγκην διαχύσεως. Ἡ φρόνησις συμβουλεύει ν' ἀκολου-

θῆς τὰς διαταγὰς του, ὅταν δίδονται μὲ τρόπον ὅπως ἰδιαίτερον.

Ὁ γάτος Πρὸς.—Κατὰ ἰερὸν πρέπει νὰ στέκεσαι μακρὰν ἀπὸ κάθε οἰκειότητα μὲ αὐτόν. Κατὰ τὴν Λουκίαν εἶνε τὸ ὄν, τὸ πλέον ἀξιοσέβαστον τοῦ κόσμου. Πρέπει νὰ τὸν περιποιεῖσαι ἀπὸ μακρὰν. Ἐὰν ἡμποροῦσε νὰ τοῦ τραβήξῃ τὴν οὐρά καὶ τὰ μάγουλα! Ἄλλὰ δὲν εἶνε δυνατόν.

Τραπέζι.—Πρᾶγμα ὄρατον, ἀλλ' ἀπιστον. Κρατεῖ τοὺς μεγαλύτερους θησαυροὺς, ἀλλ' ἐὰν κινήθῃ, ἐν ἀκουμβήσῃ κανεὶς τὸ χεῖρι του, ἔχει γωνιὰς πολὺ μυτερὰς τίς ὅποιες δὲν ὀφείλει νὰ κτυπᾷ κανεὶς, ὅταν θέλῃ νὰ ἐκδικηθῇ, διότι τοῦ ἔκαμνον κακὸ.

Ἀδελφός.—Πολὺ ἐνδιαφέρον ὄν ἔγινε διὰ τὴν διασκέδασίν μας, ὅπως τὸ γάλα διὰ νὰ τὸ πίνωμεν, καὶ ἡ κούνια διὰ νὰ κοιμώμεθα. Φαίνεται πλέον ἔξυπνος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐν γένει ἀνθρώπους, ἀλλ' ἐνίοτε φαίνεται πολὺ ἀνεξάρτητος.

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

Τὴν προσεχῆ Πέμπτην κάμνει ἑναρξίν τῶν συναυλιῶν τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν. Ἡ κ. Σοφία Τσίλλερ εἶνε ἡ πρωταγωνίστρια τῆς ὄραίας αὐτῆς ἐσπερίδος, εἰς ἣν φυσικὰ θὰ λάβῃ μέρος καὶ ἡ ὀρχήστρα τοῦ Ὁδείου. Ἡ κ. Τσίλλερ, τῆς ὁποίας τὸ παίξιμον ἀποτελεῖ ἀληθῆ πανήγυριν διὰ τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινόν, παρέχει μίαν ἔκτακτον εὐκαιρίαν εἰς ὅλους τοὺς ἀγαπῶντας τὴν μουσικὴν νὰ τὴν θαυμάσουν καὶ ἀπολαύσουν μίαν ἀκόμη φορὰν περισσότερον κατὰ τὴν ἑναρξίν αὐτῆν τῶν συναυλιῶν τοῦ Ὁδείου τῆς νέας χειμερινῆς περιόδου.

ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ

Ὁδὸς Ἐρμοῦ Νῦ 86.

Ὅπου ἔχομεν καὶ τεχνίτας ἐπιστήμονας, τεχνίτας τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τῶν ὠραίων ἐπιτραπέζιων σκευῶν, μὲ τὸ νεοιδρυθὲν κατάστημα τῶν κ.κ. Στεφάνου Μάρκου καὶ Θεοῦ Τσαμπούλα. Ἀμφότεροι ἐξέμαθαν τὴν τέχνην των εἰς τὰ μεγαλύτερα ἐργαστήρια τῆς Εὐρώπης, ὁ μὲν κ. Τσαμπούλας ἀσκηθεὶς εἰς τὴν ἀδαμαντοδετικὴν ἐπὶ πενταετίαν, ὁ δὲ κ. Μάρκου εἰς τὴν χρυσοποιαν ἐπὶ ὀκτώ εἴτη.

Ὅστε κάθε κόσμημα τοῦ καταστήματος τούτου φέρει τὴν σφραγίδά τῆς κομψότητος καὶ τῆς Παρισινῆς καλαισθησίας, εἰς τὴν ὁποίαν συνδυάζονται καὶ τιμαὶ λογικαὶ καὶ ἀβρότης συμπεριφορᾶς ἐντελῶς Παρισινῆς. Πλὴν τῶν πολυτίμων κοσμημάτων καὶ ἀσημικῶν, ὑπάρχει καὶ πλουσία συλλογὴ ὠρολογίων, μὲ τιμὰς κατωτέρας παντὸς συναγωνισμοῦ, ὡς καὶ εἰδικὸν τμήμα ἐπισκευῆς ὠρολογίων καὶ μετατροπῆς κοσμημάτων τῶν ἐντελῶς, ὥστε νὰ μὴν ὑπολείπωνται τῶν ἐντελῶς καινουργῶν.

ΤΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΣΑΣ

Τώρα μὲ τὰ νέα φθινοπωρινὰ καὶ χειμερινὰ φορέματα τίθενται πάλιν εἰς ἐνέργειαν οἱ ταφτάδες καὶ τὰ μεταξωτὰ τῆς κ. Δραμητινοῦ τῆς ὁποίας ἡ ἐργασία προήχθη εἰς τελειότητα καὶ στερεότητα μοναδικήν.

Αἱ τιμαὶ τῆς δὲ εἶναι τόσον λογικαὶ, ὥστε καταντᾷ, λαμβανόμενης ὑπ' ὄψιν τῆς στερεότητος τῶν ὑφασμάτων της, νὰ συμπερουν μᾶλλον μεταξωτὰ φορέματα καὶ ὑποκαμισάκια, ἀγοραζόμενα παρὰ τῆς κ. Δραμητινοῦ παρὰ μᾶλλον φορέματα.

Τὸ ἐργαστήριον τῆς κ. Δραμητινοῦ εὐρίσκεται πάντοτε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων ἀπέναντι τῆς Ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, δέχεται δὲ καὶ παραγγελίας ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ

Τὰ μαθήματα τῆς μαγειρικῆς εἰς τὴν Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἑλλήνων ἤρχισαν τακτικῶς ὅπως πάντοτε κατὰ Τρίτην καὶ Παρασκευὴν. Γίνονται δεκταὶ μαθητρίαι καὶ κατὰ μάθημα. Τὸ μάθημα διὰ μὲν τὰς κυρίας 1 δρ. ἕκαστον διὰ δὲ τὰς μαγειρίσσας 50 λ. ε. π. τ. α.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ